

UBND HUYỆN BÌNH CHÁNH

TRƯỜNG: THCS QUI ĐỨC

PHIẾU HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ HỌC

Môn: NGỮ VĂN 7

(Đối với học sinh không thể học tập trực tuyến)

Đợt 1: Từ 6/9/2021 đến 18/9/2021

CHỦ ĐỀ 1

LIÊN KẾT, BỐ CỤC, MẠCH LẠC TRONG VĂN BẢN QUA TÁC PHẨM NHẬT DỤNG

Chủ đề gồm các bài sau:

- 1. Cổng trường mở ra**
- 2. Mẹ tôi.**
- 3. Cuộc chia tay của những con búp bê**
- 4. Liên kết trong văn bản.**
- 5. Bố cục trong văn bản.**
- 6. Mạch lạc trong văn bản.**

Hoạt động 1: Đọc tài liệu và thực hiện các yêu cầu.

1/ Đọc tài liệu:

a/ Hướng dẫn học sinh tìm hiểu ba văn bản “Cổng trường mở ra”, văn bản “Mẹ tôi”, “Cuộc chia tay của những con búp bê” trong SGK(được gửi kèm).

*** Hướng dẫn học sinh tìm hiểu về tác giả, tác phẩm:**

Đọc phần chú thích hãy cho biết đôi nét về tác giả, tác phẩm bằng cách gạch chân vào tài liệu các gợi ý sau:

Ví dụ minh họa:

-“Cổng trường mở ra”,

+Tác giả: Lý Lan

+ Xuất xứ: Báo *Yêu trẻ*, số 166, ngày 1/9/2000

-“Mẹ tôi”

+Tác giả:.....,

+Xuất xứ:.....

- “Cuộc chia tay của những con búp bê”,

+ Tác giả:.....

+Xuất xứ:.....

***Hướng dẫn học sinh tìm hiểu về nội dung của hai hai bản trên:**

Văn bản viết về nội dung gì?

Ví dụ: Văn bản “*Cổng trường mở ra*”

Nội dung: Như những dòng nhật kí tâm tình, nhỏ nhẹ và sâu lắng, bài văn giúp ta hiểu thêm tấm lòng thương yêu, tình cảm sâu nặng của người mẹ đối với con và vai trò to lớn của nhà trường đối với cuộc sống mỗi con người.

Tương tự vậy, học sinh cho biết nội dung của văn bản “Mẹ tôi”, “Cuộc chia tay của những con búp bê” theo cách hiểu của em.

Nội dung văn bản “Mẹ tôi”:

.....

.....

.....

Nội dung văn bản “Cuộc chia tay của những con búp bê”:

.....

.....

.....

2/ Hướng dẫn học sinh về sự liên kết, bố cục và mạch lạc trong văn bản.

a/ Hướng dẫn học sinh tìm hiểu về sự liên kết trong văn bản:

Gợi ý: Liên kết là một trong những tính chất quan trọng nhất của văn bản, làm cho văn bản trở nên có nghĩa, dễ hiểu.

Đoạn văn trong văn bản “Mẹ tôi”

“Trước mặt cô giáo, con đã thiếu lễ độ với mẹ. Bố nhớ, cách đây mấy năm, mẹ đã phải thức suốt đêm, cúi mình trên chiếc nôi trông chừng hơi thở hổn hển của con, quằn quại vì nỗi lo sợ khóc nức nở khi nghĩ rằng có thể mất con! Hãy nghĩ xem, En-ri-cô! Người mẹ sẵn sàng bỏ hết một năm hạnh phúc để tránh cho con một giờ đau đớn, người mẹ có thể đi ăn xin để nuôi con, có thể hi sinh tính mạng để cứu sống con! Thôi, trong một thời gian con đừng hôn bố.”

Em đọc đoạn văn trên và trả lời các câu hỏi sau:

- Theo em, nếu bố En-ri-cô chỉ viết mấy câu trên, thì En-ri-cô có thể hiểu điều bố nói chưa?

.....

- Nếu En-ri-cô chưa hiểu ý bố thì hãy cho biết vì lí do nào trong các lí do dưới đây: (Em hãy khoanh tròn vào ý kiến em lựa chọn)

- a) Vì có câu văn viết chưa đúng ngữ pháp
- b) Vì có câu văn nội dung chưa thật rõ ràng
- c) Vì giữa các câu còn chưa có sự liên kết (liên: liền; kết: nối, buộc; liên kết: nối liền nhau, gắn bó với nhau)

- Từ đó, hãy trả lời câu hỏi: Muốn cho đoạn văn có thể hiểu được thì nó phải có tính chất gì?

.....

.....

b) Hướng dẫn học sinh tìm hiểu về bố cục trong văn bản:

Gợi ý: Bố cục của văn bản là sự tổ chức các đoạn văn để thể hiện chủ đề:

Văn bản tự sự có bố cục 3 phần: Mở bài, thân bài, kết bài

Em hãy đọc lại văn bản “Cuộc chia tay của những con búp bê” và ghi nhận lại bố cục của văn bản này được chia làm mấy phần, nội dung chính của từng phần:

.....

.....

.....

.....
.....
Theo em, bố cục của văn bản ấy đã rành mạch và hợp lí chưa?

.....
.....
Em có thể kể câu chuyện ấy theo một bố cục khác được không?

.....
.....
c) Hướng dẫn học sinh tìm hiểu mạch lạc trong văn bản.

Văn bản “*Cuộc chia tay của những con búp bê*” kể về nhiều sự việc khác nhau: mẹ bắt hai con chia đồ chơi, hai anh em Thành, Thủy rất thương nhau, chuyện về hai con búp bê, Thành đưa em đến lớp chào cô giáo và các bạn, hai anh em phải chia tay, Thủy để lại hai con búp bê cho Thành.

- **Gợi ý:** Mạch lạc trong văn bản là sự tiếp nối của các câu, các ý theo một trình tự hợp lí.
- Hãy cho biết toàn bộ sự việc trong văn bản xoay quanh sự việc chính nào? “Sự chia tay” và “những con búp bê” đóng vai trò gì trong truyện? Hai anh em Thành, Thủy có vai trò gì trong truyện?

.....
.....
.....
Các từ ngữ: *chia tay, chia đồ chơi, chia ra, chia đi, chia rẽ, xa nhau, khóc....*cứ lặp đi lặp lại trong bài. Một loạt từ ngữ và chi tiết khác biểu thị ý không muốn phân chia cũng lặp đi lặp lại: *anh cho em tất, chẳng muốn chia đôi, chúng lại thân thiết quàng tay lên vai nhau, không bao giờ để chúng nó ngồi cách xa nhau, ...*

- Theo em, đó có phải là chủ đề (vấn đề chủ yếu) liên kết các sự việc nêu trên thành một thể thống nhất không? Đó có thể xem là mạch lạc của văn bản không?

.....
.....
.....
Trong văn bản “*Cuộc chia tay của những con búp bê*” có đoạn kể việc hiện tại, có đoạn kể việc quá khứ, có đoạn kể việc ở nhà, có đoạn kể việc ở trường, có đoạn kể chuyện hôm qua, có đoạn kể sáng nay,...

- Hãy cho biết các đoạn ấy được nối với nhau theo mối liên hệ nào trong mối liên hệ dưới đây: (Khoanh tròn vào ý em lựa chọn)
 - a) Liên hệ thời gian
 - b) Liên hệ không gian
 - c) Liên hệ tâm lí (nhớ lại)
 - d) Liên hệ ý nghĩa(tương đồng, tương phản)

Những mối liên hệ giữa các đoạn ấy có tự nhiên và hợp lí không?

.....
.....
Hoạt động 2: Nội dung ghi bài

1.Đọc-hiểu: Nội dung:

- **“Công trường mở ra”**: Bài văn giúp ta hiểu thêm tấm lòng thương yêu, tình cảm sâu nặng của người mẹ đối với con và vai trò to lớn của nhà trường đối với cuộc sống mỗi con người.
- **“Mẹ tôi”**: “Con hãy nhớ rằng, tình yêu thương, kính trọng cha mẹ là tình cảm thiêng liêng hơn cả. Thật đáng xấu hổ và nhục nhã cho kẻ nào chà đạp lên tình thương yêu đó”.
- **“Cuộc chia tay của những con búp bê”**: Tổ ấm gia đình là vô cùng quý giá và quan trọng. Mọi người hãy cố gắng bảo vệ và giữ gìn, không nên vì bất kì lí do gì làm tổn hại đến những tình cảm tự nhiên, trong sáng ấy.

2. Tính liên kết, bố cục, mạch lạc trong văn bản.

- Trong một văn bản các câu, các đoạn phải liên kết chặt chẽ với nhau bằng phương tiện ngôn ngữ (từ, câu...)
- Trong văn bản, các câu, các đoạn cùng nói về một chủ đề, đề tài liên mạch tiếp nối theo một trình tự rõ ràng, hợp lí, trước sau hô ứng nhau.
- Ngoài ra, văn bản cần phải có một bố cục rõ ràng, bố trí, sắp xếp các phần các đoạn hợp lí.

Hoạt động 3: Kiểm tra, đánh giá quá trình tự học.

Câu 1. Nội dung của văn bản “Công trường mở ra” là gì?

- A. Kể về buổi khai trường đầu tiên của đứa con
- B. Những dòng nhật kí tâm tình, nhỏ nhẹ về tình yêu thương của người mẹ đối với con
- C. Vai trò to lớn của trường học đối với con người
- D. Đáp án B và C

Câu 2. Qua những chi tiết nói về mẹ En-ri-cô, em thấy mẹ En-ri-cô là người như thế nào?

- A. Sẵn sàng bỏ một năm hạnh phúc để tránh cho con một giờ đau khổ
- B. Thức suốt đêm, cúi mình trên chiếc nôi trông chừng hơi thở hổn hển của con
- C. Người mẹ có thể ăn xin để nuôi con, thậm chí có thể hi sinh cả tính mạng.
- D. Là người mẹ nhân hậu, bao dung, hết lòng yêu thương con

Câu 3. Văn bản “Cuộc chia tay của những con búp bê” tác giả muốn gửi gắm thông điệp gì?

- A. Tổ ấm gia đình là vô cùng quý giá và quan trọng
- B. Mọi người hãy cố gắng bảo vệ và giữ gìn, không nên vì bất cứ lí do gì làm tổn hại đến những tình cảm tự nhiên, trong sáng ấy
- C. Cả A và B đều đúng

D. Cả A và B đều sai

Câu 4: Sau khi học xong 2 văn bản “Cổng trường mở ra” và “Mẹ tôi” chắc hẳn trong các em cũng đều có những cảm xúc khi nghĩ về mẹ của mình. Em hãy viết đoạn văn từ 5 đến 7 dòng thể hiện tình cảm của mình với đối với mẹ.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

+ Lưu ý: Sau khi đọc xong tài liệu và làm hết bài tập em còn thắc mắc những vấn đề gì, hoặc bài tập nào em chưa giải được thì em hãy đặt câu hỏi phía bên dưới, lần gửi tài liệu học tập sau thầy cô sẽ trả lời:

Môn học	Nội dung học tập	Câu hỏi của học sinh
Ngữ văn 7	1. Phần tài liệu học tập: Nội dung nào em chưa rõ? Nếu chưa rõ ở phần nào thì em ghi ở bên dưới. 2. Phần bài tập: Bài tập nào em chưa giải được thì em ghi ở phía bên dưới: 	Nếu em có câu hỏi gì đặt cho thầy cô thì em hãy ghi phía bên dưới: 1. 2. 3.

- **Ghi chú:** + Trong quá trình tự học, học sinh có khó khăn gì hãy liên hệ SĐT: 094 352 9812_ Thầy Đỗ Như Ý hoặc SĐT: 078 486 9079_ Cô Nguyễn Võ Hồng Vân.

---HẾT---